

ОЦІНКА РОЛІ СОЦІАЛЬНИХ ДЕТЕРМІНАНТ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ РІВНОГО ДОСТУПУ НАСЕЛЕННЯ ДО ЕФЕКТИВНИХ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПОСЛУГ

Панфілова Г. Л.*, Бобошко Л. Г. **

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна*

***Донецький національний медичний університет, м. Лиман, Україна*

boboshko_lg@ukr.net

На даний момент, на шляху реалізації масштабних проектів з підтримки рівного доступу населення до якісних медичних та фармацевтичних послуг ВООЗ вирішує питання впровадження концепції так званих «соціальних детермінантів здоров'я». Ефективне керування зазначеними детермінантами допоможе зберегти здоров'я нації в цілому та кожного окремого члена суспільства.

Соціальні детермінанти здоров'я – це зовнішні умови, у яких люди народжуються, зростають, живуть, працюють та старіють. До їх складу відносять: показники дитячої смертності до 5 років; наявність несправедливості у відношенні здоров'я; дані материнської смертності (смертність при родах); неінфекційні захворювань у країнах з низьким та середнім рівнем доходів населення; епідеміологію туберкульозу; наявність різниці у термінах життя між різними країнами (у середньому до 36-40 років по різних країнах); наявність соціальної несправедливості як важливої внутрішньої проблеми розвитку багатьох країн світу; значущість відмінностей та нерівномірних можливостей на шляху збереження здоров'я за географічним показником; наявність несправедливості щодо збереження та підтримання здоров'я за фінансовим рівням розвитку суспільства та держави; формування стійкої несправедливості як найважливішого фактору розвитку різних суспільств та країн. Невирішеність комплексу питань в рамках функціонування зазначених соціальних детермінант здоров'я є основною причиною несправедливості щодо здоров'я. Це призводить до формування несправедливих відмінностей у стані здоров'я, що спостерігається по різних країнах світу. Переваги соціально-економічного зростання деяких країн, які ми спостерігаємо упродовж останніх 25-ти років призвели до формування суттєвої різниці у формуванні можливостей щодо збереження здоров'я та підтримки якісного рівня життя. Так, наприклад, у 1980 р. показник ВВП найбагатших країн світу, в якому проживають всього 10,0% населення світу, був у 60 разів більшим, ніж аналогічний показник по менш заможнішим країнам світу. За даними 2005 р. зазначене співвідношення вже дорівнювало 122. Наприклад, у Кенії за умов існуючих показників соціально-економічного розвитку країни та при наявності значного нерівності у рівнях доходів середньо статистична родина зможе вийти за межі бідності лише у 2030 р.

Таким чином, питання формування рівного доступу всіх без виключення членів суспільства до ефективних медичних та фармацевтичних послуг повинно розглядатися як один із напрямків підтримки соціальної стабільності у державі.